Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри політології та філософії

 Тетяна ГРУБІ
26 серпня 2026р.
Зі змінами: 22 вересня 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА
ООК 32ТЕХНОЛОГІЇ ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ

для підготовки фахівців *першого (рівня вищої освіти)*

за освітньою професійною програмою Політологія

спеціальності *052 Політологія*

спеціалізацією

галузі знань*05 Соціальні та поведінкові науки*

мова навчання *українська*

2026 -2027 навчальний рік

Розробники програми:
Сергій Вонсович, доктор політичних наук, професор кафедри політології та філософії

Затверджено на засіданні кафедри політології та філософії
Протокол №8від 26 серпня 2026 року

Завідувач кафедри Тетяна ГРУБІ

Зі змінами:
Протокол №11 від 22 вересня 2026 року

Завідувач кафедри Тетяна ГРУБІ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програм Ольга ВІННІЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1.**Метою**вивчення навчальної дисципліни «Технології політичного процесу» є розгляд політичних процесів, способів діяльності, особливого технологічного рівня аналізу політики, в центрі дослідження якого знаходяться способи, техніка, процедури, методи діяльності політичних суб'єктів, за допомогою яких здійснюється державне керівництво, приймаються політичні рішення узгоджуються інтереси і врегульовуються конфлікти, встановлюються комунікації і здійснюються інші політичні процеси.

Основні завдання:

- засвоїти поняття і категорії курсу;
- оволодітисучасними технологіями політичних процесів, підготовкою і реалізацією політичних рішень;
- уміти оперуватитеоретичним і методологічним розуміння проблем політики;
- набути практичних навичок застосування політичних технологій.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	**Характеристика навчальної дисципліни**	
	денна форма здобуття вищої освіти	**Заочна форма здобуття вищої освіти**
Рік навчання	2026-2027	2026-2027
Семестр вивчення	8	7-8
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	48	16
Лекційні заняття	28	10
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	20	6
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	72	104
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3.Статус дисципліни–обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4.Передумови для вивчення дисципліни:

Методика вивчення дисциплініпередбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями політологічних дисциплін у процесі вивчення яких

студенти могли б отримати розуміння щодо теорій політики, вміння використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки, та застосувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії.

Освітня компонента пов'язана із такими навчальними дисциплінами як:«Практична політологія»,«Політичний аналіз і прогноз», «Порівняльна політологія» тощо.

5. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність	**Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК**
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.	**СК 04**Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. **СК 06** Здатність аналізувати публічну політику на місцевому,національному, європейському та глобальному рівні. **СК 07** Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. **СК 11** Здатність аналізу тенденцій політичного розвитку, передбачення його наслідків, вироблення рекомендацій для політичного керівництва та забезпечення реалізації їх в політологічній практиці.

6.Очікувані результати навчання з дисципліни відповідно до ОП:

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 14 Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

Знання: методики розробки політичних технологій та прийняття рішень.

Уміння: застосовувати виборчі та інформаційні технології на практиці.

Навички: управління конфліктами та політичне консультування.

Спосіб мислення: орієнтація на результат і практичне вирішення політичних завдань.

7. **Методи навчання.**Словесні, наочні методи: лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, мозкова атака, робота з першоджерелами, словниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами вебсайтів, робота за таблицями.

8. **Засоби діагностики результатів навчання** є опитування, тести, самостійна робота, модульна контрольна робота, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**	
	Денна форма	
	разом	**у тому числі**

		лекції	сем. / практ. заняття	лабораторні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Політичні технології, процеси та акти політичних рішень					
Тема 1. Технології політичних процесів. 1. Класичний період ґенези методологічних принципів аналізу проблеми соціальних і політичних технологій. 2. Розробка проблеми соціальних і політичних технологій теоретиками постмодернізму. 3. Розробка проблеми соціальних і політичних технологій: основні підходи.	10	2	2		6
Тема 2. Типи політичних технологій 1. Соціальні технології: сутність, структура, функції і роль у суспільстві 2. Політичні технології: сутність, структура, функції і роль у суспільстві	10	2	2		6
Тема 3.Специфіка застосування політичних технологій в умовах демократичного і тоталітарного режимів 1. Особливості функціонування системи політичних технологій в умовах демократії. 2. Специфіка системи політичних технологій тоталітарного режиму.	12	4	2		6

Тема 4**.** Технології легітимації політичної влади 1. Легітимація політичної влади в контексті соціально-політичної теорії. 2. Сутність і структура легітимації політичної влади. 3. Легітимаційний процес та чинники його формування.	8	2			6
Тема 5. Технології політичних рішень 1. Сутність, етапи та механізми вироблення політичних рішень. 2. Методи та інструменти прийняття і реалізації політичних рішень.	10	2	2		6
Тема 6. Політичні рішення у владному процесі 1. Політична система України в умовах війни. 2. Зміна інформаційного простору. 3. Функціонування в умовах війни політичних інститутів, нових суб'єктів впливу, криза політичних партій. 4. Особливості управління людьми у нестабільному світі: українські реалії.	12	4	2		6
Тема 7. Ситуації для прийняття політичних рішень 1. Ситуація та її структура. 2. Центр (осередок) рішення.	8	2			6
Тема 8. Процеси	10	2	2		6

прийняття політичних рішень. 1. Основні рівні процесу політичних рішень. 2. Акт політичного рішення. 3. Раціоналізм та ірраціоналізм у політичних рішеннях, їх співвідношення.					
Тема 9. Політична імплементація 1. Типи політичних рішень та особливості їх імплементації. 2. Роль управлінської еліти в процесах імплементації.	10	2	2		6
Тема 10 Інформаційні технології у політичних процесах 1. Інформаційні технології у прийнятті рішень. 2. Технології агітаційно-пропагандистського і маркетингового принципу. 3. Комп'ютерні технології на інформаційно-політичному рівні.	10	2	2		6
Тема11 Політичне консультування. 1. Причини виникнення і завдання політичного консультування. 2. Форми і типи політичного консультування. 3. Критерії ефективності процесу політичного консультування. 4. Стадії і способи консультування.	10	2	2		6
Тема 12.	10	2	2		6

Виборчі технології 1.Виборчий процес і виборча кампанія. 2.Структурові ланки виборчої кампанії. 3. Тактика виборчої кампанії.					
Разом за модуль	**120**	**28**	**20**		**72**
Разом годин	**120**	**28**	**20**		**72**

Тематика семінарських занять та завдання самостійної роботи

Тема: 1Типи та роль технологій у політичних процесах.

План (питання для опрацювання):

1. Поняття політичних технологій.
2. Структура політичних технологій.
3. Компоненти політичних технологій.
4. Різноманітність політичних технологій.
5. Формування політичних технологій.

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначте, яку функцію у діяльності владних структур виконують аналітичні технології? а) діагностичну; б) директивну; в) мобілізуючу? Відповідь обґрунтуйте та опишіть.
2. Опишіть технічні компоненти політичних технологій.

Тема:2 Способи формування політичних технологій.

План (питання для опрацювання):

1. Суб'єктивний і аналітичний способи формування політичних технологій.
2. Особливості політичного аналізу.
3. Методи політичного аналізу.
4. Процес політичного аналізу.

Завдання для самостійної роботи:

1. Складіть вимоги до умов і результатів формування політичних технологій.
2. Складіть порівняльну таблицю нормативних та девіантних технологій.

Тема: 3 Політичні конфлікти та технології управління ними.

План (питання для обговорення):

1. Місце і роль конфліктів у політиці.
2. Джерела політичних конфліктів.
3. Контроль та управління політичними конфліктами.
4. Загальне та особливе у технологіях урегулювання конфліктів.
5. Етапи виникнення конфліктів.
6. Етапи розвитку конфліктів.
7. Етапи закінчення конфлікту.

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначіть та опишіть критерії етатизації процесу управління конфліктами.
2. Розкрийте та опишіть особливості аналітичного способу формування технологій.

Тема: 4Етапи прийняття політичних рішень.

План (питання для обговорення):

1. Поняття і основні підходи до прийняття рішень.
2. Особливості сфери державного управління.
3. Технології формування державної політики.
4. Етапи прийняття рішень (підготовчий етап; етап постановки мети; етап реалізації мети).

Завдання для самостійної роботи:

1. Дослідіть процес прийняття рішення в адміністративних органах та опишіть його (приклад за власним вибором).
2. Опишіть етап підготовки до розробки управлінських рішень (наведіть приклад).

Тема: 5 Політичні рішення як перманентний владний процес.

План (питання для обговорення):

1. Зміст та структура політичного рішення.
2. Еволюція поняття «політичне рішення».
3. Державна політика Античності і Середньовіччя.

4. Державна політика часів панування доктрини raison d'Etat та рівноваги сил.
5. PAX Americana від доктрини Монро до світового гегемонізму.
6. Різні підходи до прийняття «аналізу політичних рішень».

Завдання для самостійної роботи:

1. Опишіть підходи до аналізу результатів прийняття рішень, які домінують у сучасній політології.
2. Запропонуйте робочу типологію теоретичних моделей, які описують і пояснюють прийняття державних рішень.

Тема:6 Політична ситуація та її структура.

План (питання для обговорення):

1. Політична ситуація та її структура.
2. Суб'єкт (центр, осередок) рішень.
3. Політична еліта як легітимно уповноважений представник у прийнятті рішень.
4. Місце центру рішень у політичній системі.

Завдання для самостійної роботи:

1. В яких ситуаціях і в яких формах проходить узгодження і координація роботи адміністративних і законодавчих органів при прийнятті рішень?
2. Опишіть механізми прийняття політичних рішень: структура і компоненти.

Тема:7 Моделі переходу до демократії. Основні рівні процесу політичних рішень.

План (питання для обговорення):

1. Рівні та фази процесу рішень.
2. Підходи до організаційного рівня прийняття рішень.
3. Моделі прийняття рішень.
4. Організаційний рівень процесу рішень.
5. Раціональний рівень процесу рішень.
6. Теорія ігор та її напрямки.
7. Емоційно-особовий (психологічний) процес політичних рішень.
8. Акт політичного рішення.
9. Раціоналізм та ірраціоналізм у політичних рішеннях.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте еволюцію раціональної моделі прийняття політичних рішень.
2. Проаналізуйте чинники обрання стилю прийняття політичного рішення.

Тема:8 Особливості імплементації політичних рішень.

План (питання для обговорення):

1. Типи політичних рішень.
2. Імплементний процес політичних рішень.
3. Типи директив.
4. Роль управлінської еліти в процесах імплементації.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підберіть приклади політичної пропаганди як дискурсивного жанру політичного менеджменту.

Тема: 9 Інформаційні технології у прийнятті рішень.

План (питання для опрацювання):

1. Фактори формування інформаційних технологій.
2. Інформаційні технології вироблення і прийняття рішень.
3. Технологія функціонального перетворення інформації і прийняття рішень.
4. Особливості технологій на інформаційному ринку.
5. Стратегії поведінки держави на інформаційному ринку.
6. Інформаційні технології агітаційно-пропагандистського типу.
7. Технології PR.
8. Інформаційні технології створення іміджу.
9. Політична реклама.
10. Комп'ютерні технології на інформаційному політичному ринку.

Завдання для самостійної роботи:

1. За допомогою програми Microsoft PowerPoint створити презентацію наукової доповіді, повідомлення лекції.
2. Створити Інтернет-продукт політичної тематики за допомогою програми Microsoft FrontPage (тема на вибір студента).

Тема:10 Політичне консультування.

План (питання для обговорення):

1. Причини виникнення і задачі політичного консультування.
2. Основні форми і типи політичного консультування.
3. Критерії ефективності процесу політичного консультування.
4. Стадії і способи консультування.

Завдання для самостійної роботи:

1. Створіть Інтернет-продукт політичної тематики за допомогою програми Microsoft FrontPage (тема - на вибір).
2. Наведіть приклад ролі комп'ютерних технологій на інформаційно-політичному рівні.

Тема.11 Виборчі технології

План (питання для обговорення)

1. Виборчі системи.
2. Виборчий процес і виборча кампанія.
3. Виборчі технології.
4. Аналіз передвиборної ситуації.
5. Стратегія виборчої кампанії.
6. Адресні групи.
7. Імідж кандидата.
8. Тактичні технології у виборчих кампаніях.
9. Конкурентна боротьба у виборчому процесі.

Завдання для самостійного опрацювання

1. На основні завдань консультування в політичній сфері, наведіть їх приклади.

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Заочна форма				
	разом	у тому числі			
		лекції	сем. / практ. заняття	лабораторні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Політичні технології, процеси та акти політичних рішень					
Тема 1. Технології пол процесів. 4. Класичний період ґен методологічних принц аналізу проблеми соціа політичних технологій 5. Розробка проблеми с і політичних технологі теоретиками постмоде 6. Розробка проблеми с і політичних технологі підходи.	8				8
Тема 2. Типи політичних техн 1. Соціальні технології структура, функції у суспільстві 2. Політичні т сутність, структура, роль	10	2			8

у суспільстві					
Тема 3.Специфіка застосування політичні технологій в умовах демократичного і тотал режимів 3. Особливості функціонування систем політичних технологій демократії. 4. Специфіка систем політичних технологій тоталітарного режиму.	10		2		8
Тема 4**.** Технології ле політичної влади 4. Легітимація політ влади в контексті соціа політичної теорії. 5. Сутність і структу легітимації політичної 6. Легітимаційний п чинники його формува	8				8
Тема 5. Технології по рішень 3. Сутність, етапи та механізми вироблення політичних рішень. 4. Методи та інструм прийняття і реалізації політичних рішень.	10	2			8
Тема 6. Політичні рішення у вл процесі 5. Політична систем в умовах війни. 6. Зміна інформаційн простору. 7. Функціонування в війни політичних інсти нових суб'єктів впливу політичних партій. 8. Особливості упра людьми у нестабільном українські реалії.	10	2			8
Тема 7. Ситуації для прийняття політичних рішень 3. Ситуація та її стру 4. Центр (осередок)	10		2		8
Тема 8. Процеси при політичних рішень. 4. Основні рівні	10	2			8

політичних рішень. 5. Акт політичного рі 6. Раціоналізм та ірра у політичних ріше співвідношення.					
Тема 9. Політична імплементація 3. Типи політичних рі особливості їх імпле 4. Роль управлінської процесах імплементаці	12				12
Тема 10 Інформаційні технології політичних процесах 4. Інформаційні техно прийнятті рішень. 5. Технології агітаційн пропагандистського і маркетингового принц 6. Комп'ютерні техно інформаційно-політичн рівні.	10		2		8
Тема11 Політичне консультування. 5. Причини виникне завдання політичного консультування. 6. Форми і типи полі консультування. 7. Критерії ефективн процесу політичного консультування. 8. Стадії і способи консультування.	12				12
Тема 12. Виборчі технології 4.Виборчий процес і ви кампанія. 5.Структурові ланки ви кампанії. 6. Тактика виборчої ка	10	2			8
Разом за модуль	**120**	**10**	**6**		**104**
Разом годин	**120**	**10**	**6**		**104**

Тематика семінарських занять та самостійної роботи

Тема: Політичні конфлікти та технології управління ними.

План (питання для обговорення):

3. Місце і роль конфліктів у політиці.
4. Джерела політичних конфліктів.
5. Контроль та управління політичними конфліктами.
6. Загальне та особливе у технологіях урегулювання конфліктів.
7. Етапи виникнення конфліктів.
8. Етапи розвитку конфліктів.
9. Етапи закінчення конфлікту.

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначіть та опишіть критерії етатизації процесу управління конфліктами.
2. Розкрийте та опишіть особливості аналітичного способу формування технологій.

Тема: Моделі переходу до демократії. Основні рівні процесу політичних рішень.

План (питання для обговорення):

1. Рівні та фази процесу рішень.
2. Підходи до організаційного рівня прийняття рішень.
3. Моделі прийняття рішень.
4. Організаційний рівень процесу рішень.
5. Раціональний рівень процесу рішень.
6. Теорія ігор та її напрямки.
7. Емоційно-особовий (психологічний) процес політичних рішень.
8. Акт політичного рішення.
9. Раціоналізм та ірраціоналізм у політичних рішеннях.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте еволюцію раціональної моделі прийняття політичних рішень.
2. Проаналізуйте чинники обрання стилю прийняття політичного рішення.

Тема: Інформаційні технології у прийнятті рішень.

План (питання для опрацювання):

1. Фактори формування інформаційних технологій.
2. Інформаційні технології вироблення і прийняття рішень.
3. Технологія функціонального перетворення інформації і прийняття рішень.
4. Особливості технологій на інформаційному ринку.
5. Стратегії поведінки держави на інформаційному ринку.
6. Інформаційні технології агітаційно-пропагандистського типу.
7. Технології PR.
8. Інформаційні технології створення іміджу.
9. Політична реклама.
10. Комп'ютерні технології на інформаційному політичному ринку.

Завдання для самостійної роботи:

1. За допомогою програми Microsoft PowerPoint створити презентацію наукової доповіді, повідомлення лекції.
2. Створити Інтернет-продукт політичної тематики за допомогою програми Microsoft FrontPage (тема на вибір студента).

10 Форми поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, виконанні практичних завдань. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

11Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль	Модульна контрольна робота	Самостійна робота	Екзамен	Підсумкова оцінка
26 балів	24 бали	10 балів	40 балів	100 балів

Критерії оцінювання семінарського заняття.

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Оцінювання на семінарських заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання

навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». (URL: https://drive.google.com/file/d/15P4aY1b8fyCGV0-sSceqUDKQAn5o1Dwt/view).Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12.

Відповіді студентів на практичних заняттях оцінюються за 12-бальною системою за наступними критеріями

Рівні навчальних досягнень	**Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)**	**Критерії оцінювання**
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так" чи „ні". Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так" чи „ні"; може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

	8	Знання здобувачем вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

«Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ імені Івана Огієнка» URL:https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі пишуть модульну контрольну роботу.
Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі здобувачі. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.
Невиконання МКР оцінюється 0 балів.
Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота проводиться у формі письмової відповіді на 3 запропоновані запитання. Максимальна кількість балів за МКР – 24. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 14балів (60% від усієї суми балів), у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Оцінювання питань модульної контрольної роботи

8 балів: Студент дав повну, точну та вичерпну відповідь. Пояснив причинно-наслідкові зв'язки, навів влучні приклади, зробив власний обґрунтований висновок і правильно використав фахову термінологію. Виклад думки логічний і послідовний.

7 балів: Відповідь правильна та повна, суть питання розкрита добре. Проте бракує прикладів або власного висновку, чи аргументація могла бути трохи детальнішою.

6 балів: Питання розкрите, але відповідь скоріше базова. Студент розуміє матеріал, але виклав його поверхнево - без глибокого аналізу та детального обґрунтування думок.

5 балів: Відповідь наведена в основному обсязі, але є помітні прогалини. Бракує конкретики, відповідь має описовий характер, є незначні помилки в термінах чи формулюваннях.

4 бали: Питання розкрите лише частково. Студент торкнувся лише основних моментів, виклад думок плутаний, є суттєві прогалини у змісті.

3 бали: Фрагментарна відповідь. Написано лише окремі тези, студент плутає поняття та припускається змістовних помилок.

1–2 бали: Написано лише кілька речень або розрізнених слів, які лише віддалено стосуються питання. Демонструється повне незнання теми, є грубі фактичні помилки.

0 балів: Відповіді немає взагалі, написано не за темою або роботу списано.

Критерії оцінювання самостійної роботи (завдання репродуктивного, частково-пошукового, творчого характеру)

Завдання оцінюється в 10-8 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням соціологічних та політологічних термінів, що мають відношення до теми завдання; надана аргументація власної думки з опорою на соціально-політичнийаспект в контексті проблематики завдання;відповідьрозгорнуто розкриває заявлену тему.

Завдання оцінюється в 6-8 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) стосовно вирішення проблеми; тема розкрита з конкретним використанням соціологічних та політологічних та спеціальних понять у контексті відповіді(теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку соціально-політичних уявлень з проблематики завдання; відсутня відповідь на одне із запитань або запитання не розкрите в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету розгляду.

Завдання оцінюється в 4-6 балів, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні соціологічних та політологічних та спеціальних термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти

розвитку соціально-політичних уявлень без теоретичного обґрунтування;відсутня відповідь два питання або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Завдання оцінюється в 2-4 бали, якщо: представлена власна точка зору(позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному(а не теоретичному) рівні; аргументація власної думки слабко пов'язана з розкриттям проблеми; опущений аналіз суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише несуттєві характеристики предмету дослідження.

Завдання оцінюється в 0 балів, якщо:відповідь має реферативний характер без соціологічного та політологічного аналізу;вонає плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.URL: https://integrity.kpnu.edu.ua/

Використання здобувачами вищої освіти в освітньому процесі інструментів ШІ чітко визначено "Положенням про використання штучного інтелекту в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка", введено в дію наказом в.о. ректора від 02 вересня 2026 р., № 144-ОД. URL:https://drive.google.com/file/d/1eDvHgbvZUYojWNwNwkIED66qGDPPpHrB/view

Неформальна освіта. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Положенням про результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». URL: https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації.

Екзамен (40 балів)

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях; не виконав або виконав МКР, завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Здобувачі вищої освіти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю допускаються до екзамену.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком навчального процесу.

Здобувачі вищої освіти, які мають академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю у формі екзамену, зобов'язані ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та

семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

Екзамен проводиться у формі письмового опитування за питаннями екзаменаційного білета. Білет іспиту складається з трьох питань.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

високий рівень 40 - 36 б.	Здобувач виявляє глибокі фундаментальні знання теорії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
достатній рівень 35 – 30 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для високого рівня, але він допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу. Здобувач уміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
середній рівень 29 – 24 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; викладає матеріал непослідовно Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
початковий рівень менше як 23 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач неспроможний виконати стандартні завдання навіть. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Рейтингова оцінка з кредитного модуля

Рейтингова оцінка з кредитного модуля – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння здобувачем вищої освіти певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	**Оцінка за шкалою ECTS**	**Національна шкала оцінювання**
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	
35-59	FX	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
1-34	F	Не зараховано (з обов'язковим повторним курсом)

Перескладання рейтингових оцінок (від 60 і більше балів) з метою їх підвищення дозволяється лише у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету та з дозволу ректора університету.

11.Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Технології політичних процесів»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;
- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;
- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не перескласв оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;
- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;
- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;
- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;
- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;
- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;
- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;
- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;
- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;
- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» URL : (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій

(ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

13.Рекомендована література

Основна:

1. Вайєр А.М. Політичні технології як чинник процесу демократизації громадянського суспільства / А.М. Вайєр, А.В. Іванова.Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. / редкол.: С.В. Ківалов (голов. редкол.), Л.І. Кормич (голов. ред.), І.М. Милосердна (відп. ред.); Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса : Гельветика, 2020. Вип. 65. С. 33-40.
2. Вонсович .С.Г. Пропаганда як технологія у виборчих кампаніях. *Матеріали XXXIII Міжнародної науково– практичної інтернет– конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії»* збірник наукових праць./ [редкол.: В.П. Коцур (гол.ред.,)С.М. Рик,Г.Л. Токмань,Н.В. Ігнатенко Переяслав, 2020. С.29– 31.
3. Вонсович С.Г. Вектори трактування політичного процесу в політичній науці *Політикус: наук. журнал*.Південноукр. нац. пед. ун– т ім. К. Д. Ушинського. Одеса: Гельветика, 2021. № 5. С.7–12.
4. Політичні технології в сучасних владних процесах: навчальний посібник / В.Ф. Смолянюк, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк та ін. Київ : КНЕУ, 2021. 328 с
5. Використання інформаційних технологій в теорії прийняття рішень: навч. посіб. / О.Є. Лугінін. Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 238 с
6. Олещук П.М. Новітні політичні технології інформаційного впливу: монографія / Петро Олещук. Київ : Вадим Карпенко, 2018. 287 с.
7. Політичні технології в сучасних владних процесах: навчальний посібник / В.Ф. Смолянюк, С.С. Бульбенюк, Ю.М. Манелюк та ін. Київ : КНЕУ, 2021. 328 с
8. Сучасні політичні технології: досвід та перспективи реалізації в Україні: матеріали Всеукр. відкрит. наук.-практ. конф. / редкол.: Ія Дегтярьова та ін.. Київ : ДКС-Центр, 2021. 174 с.

Допоміжна:

1. Використання інформаційних технологій в теорії прийняття рішень: навч. посіб. / О.Є. Лугінін. Одеса : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 238 с.
2. Кіянка І.Б. Популізм в історії та сучасності: ідеологічні течії, рухи та політичні технології: монографія. Львів : Простір-М, 2016. 386 с.
3. Олещук П.М. Новітні політичні технології нформаційного впливу: монографія / Петро Олещук. Київ : Вадим Карпенко, 2018. 287 с.
4. Березовська-Чміль О., Кобець Ю. Політичний конфлікт гібридного типу: глобальний та регіональний виміри. Науково-теоретичний альманах Грані, 2020. 23(8), С. 93-101.
5. Воронов О.І. Теорія і практика прийняття державно-управлінських рішень в індетермінованих умовах: монографія. Одеса : Астропринт, 2017. 270 с.
6. Pfaff C. A. «The Ethics of Acquiring Disruptive Technologies: Artificial Intelligence, Autonomous Weapons, and Decision Support Systems.» *PRISM*, vol. 8, no. 3, 2019, pp. 128–145.
7. Fuchs C. «Communication Technologies: Means of Communication as Means of Production.» *Communication and Capitalism: A Critical Theory*, vol. 15, University of Westminster Press, 2020, pp. 153–172.

Інтернет-ресурси:

Мережа аналітичних центрів України	http://www.intellect.org.ua/
Український центр політичного менеджменту	http://www.politik.org.ua/
Open Secrets	https://www.opensecrets.org/
Politico	https://www.politico.com/
You Tube	https://www.youtube.com/@portnikov

.